

85 de ani de la primul Congres Internațional al Organizației Sioniste de Femei

WIZO - cunoscuta organizație internațională a femeilor sioniste - a luat naștere ca răspuns al femeilor evreice la eforturile mișcării sioniste de a crea un stat evreu în Palestina. Frustrate într-un fel de rolul predominant și exclusivist al bărbaților în această mișcare, un grup de femei proeminente, soțiile unor lideri și militanți sioniști au considerat că și ele trebuie să aibă un rol distinct și drepturi egale în eforturile ce vizau renașterea Israelului. Multe dintre ele erau sufragete care au luptat în Anglia pentru dreptul de vot al femeilor. În consecință, în 1918, *Rebecca Sief*, soția secretarului politic al mișcării sioniste, dr. *Vera Weizmann*, soția președintelui mișcării, *Chaim Weizmann*, și *Romana Goodman* au format, în cadrul Federației Sioniste Britanice, un „Comitet al doamnelor”. În același an, ele au vizitat Eretz Israel (pe atunci, Palestina), ca membre ale unei comisii sioniste, și au văzut o realitate de-a dreptul șocantă. După

De-a lungul anilor, WIZO duce o activitate eficientă și multilaterală pentru a sprijini din toate punctele de vedere femeile și copiii din Eretz Israel, creând ateliere, creșe, grădinițe, orfelinate, cursuri de asistente sociale, cursuri de gospodărie pentru fete.

În 1933, Organizația Femeilor Evreice, al cărei președinte a fost aleasă *Henrietta Szold*, se alătură WIZO. În condițiile creșterii imigrării evreilor din Europa Centrală și de Est din cauza pericolului hitlerist, organizația internațională are din ce în ce mai multe sarcini. Astfel, în 1938, a reușit să obțină 1.000 de vize de intrare în Anglia și Palestina pentru copii din Germania și Europa de Est, salvându-i de Holocaust, iar în 1940-1945, îi ajută pe copiii și tinerii refugiați. În 1946, la cel de-al 11-lea Congres al WIZO de la Basel, se constată efectele tragice ale războiului și Holocaustului. Dacă înainte de război, WIZO avea 110.000 de membri, în 1946, numărul lor a ajuns la jumătate.

În perioada 1945-1949, multe organizații WIZO din diferite țări îi pregătesc pe tineri pentru plecarea în Eretz Israel. În 1949, WIZO participă la primele alegeri pentru Knesset, iar *Rachel Kagan* este aleasă deputat. În același an, sediul organizației se mută la Tel Aviv. Ea își intensifică activitatea sprijinind femeile emigrante. În 1959, WIZO este recunoscută în cadrul O.N.U. ca organizație neguvernamentală, apoi în UNICEF. În 1962, se deschide primul Club WIZO pentru femeile arabe din Israel, iar organizația decide drept activitate prioritară absorbția socială a noilor emigranți. În 1965, la cel de-al 26-lea Congres Mondial Sionist, 12 femei din WIZO primesc drept de vot și un loc în Comitetul Executiv. În 1969, organizația se implică direct în activități în favoarea evreilor sovietici, pregătind voluntari și infrastructură pentru absorbția lor. În

Grup de femei din Organizația WIZO (iunie 1957)

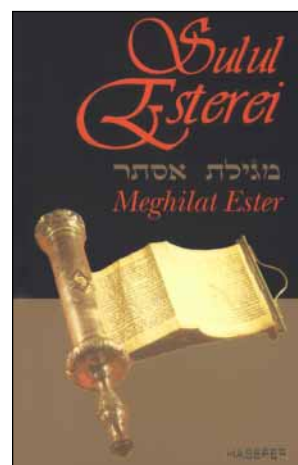
1975, trimite o delegație la Conferința anuală a femeilor din Mexic și luptă împotriva tendințelor antisioniste. În următoarele decenii, WIZO își dezvoltă și intensifică activitatea, se adaptează noilor condiții și răspunde prompt tuturor situațiilor create de evenimentele din Israel și din lume. Organizația ține cont și de particularitățile etnice, deschizând, de pildă, un club pentru femeile beduene sau circasiene sau făcând eforturi pentru a ajuta integrarea femeilor și copiilor etiopieni. La alegerile generale din 1999, 14 membre ale organizației, printre care și prima femeie arabă, sunt alese în Knesset. În 2005, se crează Fondul WIZO împotriva sărăciei, pentru ajutorarea familiilor israeliene care trăiesc în condiții dificile. În sfârșit, în anul aniversar 2006, se va organiza o conferință generală vizând marcarea a 85 de ani de la primul Congres al organizației, cu ceremonii la Knesset și la rezidența președintelui țării.

EVA GALAMBOS

[...] Ce conține această carte? Este textul ebraic al *Sulului Esterei* (*Meghilat Ester*), în originalul ebraic, însoțit de o nouă traducere în limba română și un comentariu, ambele realizate de scriitorul Baruch Tercatin, din Tel Aviv [...]. Volumul publică o fotografie facsimil color a manuscrisului ilustrat al *Sulului Esterei*, de origine evreo-italiană, dar scris sau cel puțin datat cu cifre slavone (chirilice) la Iași în anul 1673, cunoscut cercetătorilor sub numele „Meghilat Iași 1673”. Acest exemplar, păstrat la Biblioteca Academiei Române, a fost publicat inițial de doamna academician Cornelia Bodea în anul 2002, însoțit de un studiu deosebit de interesant de istorie a artei și a relațiilor interreligioase din Moldova anilor 70 ai secolului al XVII-lea (introducerea la volumul de față este o parte a acestui studiu al autoarei). Altă vigneta - planșa color prezentă în volumul editat de scriitorul Baruch Tercatin - este o reproducere fotografică a tabloului pictorului olandez Rembrandt, intitulat „Haman implorând iertare Esterei”, păstrat la Muzeul de Artă al României din București [...]. Traducerea lui Baruch Tercatin nu este prima traducere în limba română a Cărții Esterei. Autorul însuși menționează alte traduceri în prefață: S. Ipcar (București, 1925), Carol Drimer (Iași, 1926), Iosif Friedman (Satu Mare, 1936), o traducere publicată de „Keren Kayemet le Israel”, ca un fel de cântec de lebedă al activității acestei instituții în România (București, 1948), Mordehai Burstein (Ierusalim, 1998), lucrarea unui prieten mai în vârstă (încetat din viață anul trecut). Au fost și traduceri creștine în cadrul Bibliiei [...].

„Meghilat Ester“ (Sulul Esterei) într-o nouă variantă românească

Extrase din cronică lui LUCIAN ZEEV HERȘCOVICI

În privința comentariilor, unele sunt originale, altele selectate din diferiți comentatori, din generații diferite. „Selecția comentariilor s-a făcut cu parcimonie, pentru a păstra proporțiile componentelor cărții”, afirmă Baruch Tercatin într-o notă asupra ediției. Printre sursele din care el a ales comentarii la *Meghilat Ester* sunt: Talmudul (tratatul *Meghila*, dar și alte tratate), Midrașim, Rași, Or Hadaș, Malbim și altele. Baruch Tercatin a ales, în special, comentarii evreiești ortodoxe tradiționale, făcând totuși unele referiri și la date istorice, geografice și lingvistice moderne. Baza rămâne însă explicarea tradițională iudaică a textului Cărții Esterei, precum și ideea: ce avem de învățat din această carte biblică, de ce este păstrată această carte în memoria colectivă a poporului evreu? Printre altele, autorul notează, citind din câteva comentarii: Rambam (Moșe Maimonide), marele filosof și interpretor, scrie în *Halahot Meghila* (2,18) că toate scrierile Bibliiei se vor pierde în viitor, în afara, bineînțeles, a Torei, dar *Sulul Esterei* va rămâne pe veci [...].

Autorul explică biografiile și genealogiile personajelor din *Cartea Esterei*: Mordehai și Ester, Ahașveroș și Vaști, Haman, dar și ale unor personaje aparent episodice, însă care jucaseră, totuși, un rol important în desfășurarea evenimentelor de la curtea împăratului Persiei: Memuhan, consilierul împăratului, enucii (paznici ai femeilor), Zereș, soția lui Haman și fiii lor. Pe această cale, tabloul evenimentelor, ca și al societății persane din secolul al V-lea î.e.n. se desfășoară în fața ochilor cititorilor. Printre altele, elemente existente și în alte societăți: intrigile, conflictele, corupția, trădarea, crima, regretul, lipsa de respect față de femeie, efortul de a lupta, ca și suferința poporului evreu, refuzul evreilor de a se închina idolilor, salvarea - care vine numai de la Dumnezeu, cel care a pregătit tot scenariul pentru a-și apăra poporul -, precum și valorile civilizației. Apare și ideea obligației evreilor de a respecta legile țării-gazdă, în care locuiesc („Dina de Malkhutha Dina”) [...].

Lucruri la care trebuie să ne gândim în seara și în ziua de Purim, după lectura *Meghilei*. Avem o lectură suplimentară, cu întrebări și răspunsuri, pe care ni le oferă cartea lui Baruch Tercatin. Așadar, trebuie citită pentru a înțelege.

Ecouri la un discurs de recepție

După o lungă perioadă de abandon, Academia Română a reluat ceremonialul tradițional al discursului de recepție. Este un ritual respectat mai peste tot în lume, ca fiecare nou ales între „nemuritori” să-și legitimeze onoarea primirii în selectul for, fie printr-un omagiu adus predecesorului direct, fie printr-o profesie de credință. În dese rânduri, asemenea intervenții publice au dobândit largă audiență, imprimată în conștiința posterității. Să amintim, la noi, doar de Liviu Rebreanu și discursul lui epocal: *Laudă țăranelui român*.

Deunăzi, a revenit reputatului comparatist literar și istoric de artă Dan Grigorescu să lege firul cu trecutul, rostindu-și dizertația inaugurală sub aula academică de pe Calea Victoriei. Vorbitorul a readus în actualitate personalitatea lui George Oprescu și dimensiunea contribuției regretatului magistru la formarea seriilor noi de cercetători capabili să se devoteze, cu aceeași asiduitate, valorificării patrimoniului artistic. Nu numai la catedră, profesorul Oprescu a furnizat modele de competență și cuprinzătoare perspectivă. A fost inițiatorul și sufletul prestigiosului muzeu „Toma Stelian”, care a funcționat, un deceniu și ceva, după 1930, în localul anume construit pe șoseaua Kiseleff, decăzut astăzi la nivelul unui sediu de partid oarecare. Specialist, solicitat să se implice în activitățile unui for cultural internațional, a avut ocazia să cuture marile centre ale Europei, să întâlnească alte somități în domeniu și să-și cultive pasiuni de avizat colecționari. Propria lui locuință devenise, cu timpul, muzeu deschis amatorilor iar mare parte din lucrările tezaurizate a trecut, prin testament, în posesia statului. Concomitent cu elaborarea de tratate și sinteze monografice, George Oprescu a asigurat, într-un cotidian popular înaintea celui de al doilea război mondial, comentariul expozițiilor de actualitate, pe post de ghid operativ pentru orientarea artiștilor și stimularea discernământului critic în rândul vizitatorilor.

Permanentă legătură cu evenimentele vieții artistice pe

continent i-a permis cronicarului anumite priorități. De la postul său de observație din București avea să fie cel dintâi, dacă nu cumva singurul, care a atras atenția asupra abuzului devastator comis de autoritățile naziste, prin aplicarea discriminărilor rasiste în cadrul expoziției demonstrative de la München, din 1937, concepută a ilustra sloganul „entartete Kunst”, în vederea compromiterii mișcărilor moderne, decretate *degenerate*, datorită creatorilor evrei, animatori majoritari ai non-conformismului. Erau stigmatizați și trimiși la stâlpul infamiei artiști de anvergură, de la Chagall la Nolde, Pechstein, Marc și destui nemți „pur sânge”, suspecți de contaminare cu morbul avangardismului. Citit astăzi, textul respectiv uimește prin intuiția preventivă a dezastrului ideologizant ce se profila, de partea cealaltă a baricadei, odată cu uniformizarea proletcultistă impusă de totalitarismul sovietic, mână în mână cu un conservatorism rudimentar. Fidel convingerilor democratice, care i-au adus prețuirea unor spirite ilustre occidentale, de talia lui Henri Focillon, istoricul român de artă a promovat recunoașterea meritelor, când era cazul, dovedite de pictori sau graficieni de sorginte evreiască. Caracterizarea prezenței lui Iser la Salonul Oficial din 1938 constituie o sintetică definiție elogioasă și o sfidare, indirectă, a opresiunii din ce în ce mai agresive practicate de organele legionare. Cuvinte nimerite de laudă a găsit totdeauna pentru Mützner, pentru R. Iosif, pentru Marcel Iancu și Maxy.

De opera lui Max Arnold s-a ocupat într-o sinteză monografică specială, către apogeul carierei sale. Deloc întâmplător, în atare context, gestul lui Reuven Rubin, care găsea de cuviință, în scurtul său stagiu diplomatic la București, să-i ofere o guașă originală cu dedicația: „cunoscătorului și iubitorului de artă”, București, decembrie 1949. Lucrarea face parte din fondul Cabinetului de stampe al Bibliotecii Academiei Române (inv. 13005).

GEO ȘERBAN

